

Σχεδιασμός
Εκπαιδευτικών Μαθημάτων
Επικοινωνίας
Σκοπός αυτού του κεφαλαίου
είναι να καθορίσει τους στόχους
του εκπαιδευτικού μαθήματος

Πριν υλοποιηθεί, ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα πρέπει να αιτιολογήσει την ύπαρξή του. Πρέπει ν' αποτελέσει αντικείμενο προβληματισμού και σχεδιασμού. Είναι αναγκαίο να γίνει ; _Έχει σχέση με τα προβλήματα ; Με ποιά προβλήματα ; που αφορούν ποιόν ;

Οι πληροφορίες των φύλλων του πρώτου κεφαλαίου σας βοηθούν ν' αποφεύγετε τις παγίδες που δημιουργούνται από τη λεπτομερειακή και από την υποσυνείδητη προσέγγιση της πρώτης φάσης. Σ' αυτό το στάδιο διαμορφώνεται η ποιότητα του εκπαιδευτικού μαθήματος και συνδυάζονται τα αιτήματα, οι ανάγκες και οι κατάλληλες απαντήσεις.

Μερικά φύλλα θέλουν να σας δώσουν ένα μεθοδολογικό πλαίσιο αναφοράς για να μπορείτε να προσεγγίζετε και να χειρίζεστε το θέμα. Σας επιτρέπουν να προσανατολιζέστε και να δομείτε την εργασία σας.

_Αλλα φύλλα σας δίνουν μερικές χρήσιμες πληροφορίες γιά τα ειδικά χαρακτηριστικά των εκπαιδευτικών μαθημάτων επικοινωνίας. Σας επιτρέπουν να εκτιμάτε τις προοπτικές και να εντοπίζετε καλύτερα το χώρο της δράσης σας.

Ποιός είναι ο σκοπός του εκπαιδευτικού μαθήματος σε θέματα επικοινωνίας ;

Ποιό είναι το περιεχόμενο του ;

Ποιές είναι οι επιδιώξεις και / ή οι προθέσεις σας ;

Αφού εργασθείτε πάνω σ' αυτά και σε άλλα σχετικά ερωτήματα

θα πρέπει να αποφασίσετε ποιά θα είναι τα αρχικά θεμέλια του έργου σας :

οι εκπαιδευτικοί στόχοι.

Ανάλυση Εκπαιδευτικών Αναγκών σε θέματα Επικοινωνίας

Υπόδειξη

Η ΑΝΑΛΥΣΗ ΑΝΑΓΚΩΝ περιέχεται στο έργο και στους στόχους της επικοινωνίας. Αν κατανοήσουμε σωστά αυτό το πλαίσιο, εξασφαλίζουμε την ποιότητα της ανάλυσης. Για να το πετύχουν, συνιστούμε στους εκπαιδευτές να διαβάσουν τα φύλλα του Κεφαλαίου 2. Ιδανική περίπτωση θα ήταν να έχουν οι εκπαιδευτές τη βοήθεια των υπευθύνων επικοινωνίας.

Οι εκπαιδευτικές ανάγκες μπορούν επίσης να διαμορφώνονται γύρω από τους εξής παράγοντες :

έλλειψη πληροφόρησης σε ορισμένα θέματα

έλλειψη επίγνωσης ορισμένων θεμάτων και αξιών

έλλειψη γνώσεων για ορισμένα μέσα επικοινωνίας, θέματα κλπ.

Γιατί να εκπαιδεύουμε ;

Η σχεδιασμένη εκπαίδευση είναι μια πηγή που τροφοδοτεί το έργο της επικοινωνίας (communication project), το οποίο με τη σειρά του αποτελεί μέρος ενός ευρύτερου έργου.

Χρησιμοποιώντας την ανάλυση αναγκών μπορούμε να προσδιορίζουμε και να τονίζουμε τα στοιχεία που δικαιολογούν την οργάνωση ενός ή περισσότερων μαθημάτων στα πλαίσια αυτού του έργου.

Τα ίδια στοιχεία μπορούν να χρησιμοποιούνται ως μέτρο σύγκρισης στη φάση της αξιολόγησης για να μετράμε την πρόοδο που έχει γίνει. Αφού περιγραφούν τα περιεχόμενα του έργου της επικοινωνίας (ποιό),

με βάση τους στόχους της πολιτικής που καθιστά το έργο αναγκαίο (γιατί), πρέπει τώρα να εξειδικευθούν τα κατάλληλα μαθήματα που θα το θέσουν σε εφαρμογή.

Χρησιμοποιήστε τα αποτελέσματα του φύλλου με τίτλο *Συνδικαλιστική Επικοινωνία*

Στα πλαίσια αυτού του έργου, βρήτε τις προβληματικές καταστάσεις - δηλ. αυτές που μπορούν να εμποδίσουν την ομαλή λειτουργία του έργου επικοινωνίας. Καθορίστε ποιές απ' αυτές τις προβληματικές καταστάσεις μπορούν να επιλυθούν με την εκπαίδευση. Ορίστε την εκπαιδευτική διαδικασία ως δραστηριότητα που θα σας επιτρέψει να προχωρήσετε από μια αρχική κατάσταση σε μια τελική κατάσταση. Διατυπώστε τους εκπαιδευτικούς σκοπούς με όρους επιθυμητής στάσης ή συμπεριφοράς. Προσδιορίστε ποιούς θα ωφελήσει ένα μάθημα πάνω στο χειρισμό της κατάστασης ή του προβλήματος.

Συνδικαλιστική Επικοινωνία

Υπόδειξη

Η ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ την επικοινωνία για να δημοσιοποιεί, διευκρινίζει ή αλλάζει τη δημόσια εικόνα της γίνεται καλύτερα γνωστή βελτιώνει τη γνώμη του κόσμου γι αυτή διευρύνει και δημοσιοποιεί τις δραστηριότητές της κινητοποιεί τα μέλη της και ενθαρρύνει την υποστήριξη και τη συμμετοχή τους

Γιατί να επικοινωνούμε ;

1. Η Συνδικαλιστική επικοινωνία θα πρέπει να εξυπηρετεί τη στρατηγική της συνδικαλιστικής οργάνωσης. Αυτή η στρατηγική περιλαμβάνει :

προτεραιότητες στρατηγικού χαρακτήρα :

π.χ. μείωση χρόνου εργασίας, προστασία κοινωνικής ασφάλισης

προτεραιότητες τακτικού χαρακτήρα :

π.χ. αρχαιρεσίες σωματείων, συνδικαλιστική δράση, απεργίες, διαδηλώσεις

προτεραιότητες οργανωτικού χαρακτήρα :

αύξηση προσλήψεων, πρόσληψη ειδικών κατηγοριών εργαζομένων, κλπ

Κάνετε ένα κατάλογο με τις προτεραιότητες τις οποίες θα καλύπτει το εκπαιδευτικό μάθημα που έχετε κατά νου

προτεραιότητες στρατηγικού χαρακτήρα

προτεραιότητες τακτικού χαρακτήρα

προτεραιότητες οργανωτικού χαρακτήρα

2. Η εφαρμογή αυτών των προτεραιοτήτων συνεπάγεται μεγάλο αριθμό συνδικαλιστικών ενεργειών, συμπεριλαμβανομένων και ενεργειών επικοινωνίας. Η στρατηγική επικοινωνίας είναι η μετατροπή της στρατηγικής των συνδικαλιστικών προτεραιοτήτων σε σκοπούς επικοινωνίας.

Περιγράψτε ό,τι γνωρίζετε για τη στρατηγική και τις ενέργειες επικοινωνίας που απαιτεί το σχεδιαζόμενο εκπαιδευτικό μάθημα σε ποιούς θα απευθύνεται η επικοινωνία (μέλη σωματείων, εργαζόμενους σ' ένα συγκεκριμένο τομέα ή περιοχή, δημόσια γνώμη, κλπ.) το περιεχόμενο και τη μορφή των μηνυμάτων ποιός θα μεταφέρει αυτά τα μηνύματα (διοίκηση, στελέχη, αντιπρόσωποι, μέλη κλπ.) ποιά μέσα μαζικής ενημέρωσης ή πηγές θα χρησιμοποιηθούν; με ποιο χρονικό πρόγραμμα; με ποιο προϋπολογισμό; με ποιο σκοπό;

Εκπαίδευση

στη Συνδικαλιστική Επικοινωνία

Υπόδειξη

ΟΤΑΝ ΚΑΘΟΡΙΖΟΥΜΕ τους στόχους του εκπαιδευτικού μαθήματος, πρέπει να σκεφτόμαστε το συνολικό σκοπό της εκπαίδευσης σε δεξιότητες επικοινωνίας. Σκοπός της εκπαιδευτικής δραστηριότητας πρέπει να είναι

να δώσει τη δυνατότητα στην ομάδα-στόχο να αποκτήσει την ικανότητα, τις δεξιότητες και τις γνώσεις που απαιτούνται για την επικοινωνία σ' ένα δοσμένο πλαίσιο, χρησιμοποιώντας τους στόχους που έχουν τεθεί.

? Ποιό είδος εκπαίδευσης χρειαζόμαστε σε θέματα επικοινωνίας;

Η εκπαίδευση σε θέματα επικοινωνίας δεν είναι αυτοσκοπός. Θα πρέπει να στηρίζει τη στρατηγική του σωματείου και τα σχέδια της συνδικαλιστικής επικοινωνίας του.

Η εφαρμογή αυτών των σχεδίων μπορεί να απαιτεί την παρακολούθηση δύο τύπων εκπαιδευτικών μαθημάτων :

μαθήματα που αφορούν το περιεχόμενο της επικοινωνιακής εξόρμησης (communication campaign) , ειδικότερα για όσους μεταφέρουν μηνύματα μαθήματα πάνω στις ειδικές δεξιότητες της επικοινωνίας Πρέπει να οργανωθεί ένα μάθημα για το περιεχόμενο της επικοινωνιακής εξόρμησης ;

Πρέπει να οργανωθούν ένα ή περισσότερα μαθήματα πάνω στις δεξιότητες της επικοινωνίας ;

Πρέπει να οργανωθούν χωριστά μαθήματα πάνω στις ειδικές δεξιότητες της επικοινωνίας,

ή μπορούν να αποτελούν μια ενότητα μέσα σ'ένα μάθημα για το περιεχόμενο της εξόρμησης;

Με παιδαγωγικούς όρους, ένα ειδικό μάθημα επικοινωνίας μπορεί να

καλύπτει :

Γνώση :

Τί σημαίνει επικοινωνία ; Γιατί να επικοινωνούμε;

Πώς λειτουργούν η επικοινωνία, οι δημόσιες σχέσεις και τα μέσα μαζικής

ενημέρωσης; Ποιό είναι το οικονομικό και νομικό καθεστώς

του συνδικαλιστικού τύπου και της συνδικαλιστικής επικοινωνίας;

Γιατί και πώς οργανώνεται μια συγκεκριμένη εξόρμηση του σωματείου;

Τεχνογνωσία :

Η ικανότητα κατάλληλης χρήσης, ελέγχου και συντονισμού των

τεχνικών ή εργαλείων επικοινωνίας. Τεχνικές ακρόασης, οργάνωση

δημοσίων συζητήσεων, σχεδιασμός και παραγωγή εργαλείων, ομιλία,

χρήση ορισμένων μέσων μαζικής ενημέρωσης, διεύθυνση μιάς

εξόρμησης, σχέσεις με τον τύπο, δημόσιες σχέσεις, κλπ.

Διορατικότητα :

προβληματισμός, εξέταση, κατανόηση συνδικαλιστικών καταστάσεων και

εμπειριών από την προοπτική της συγκεκριμένης επικοινωνίας. Για παράδειγμα, αντιμετώπιση μιάς απεργίας σαν πράξη επικοινωνίας.

Ποιά είναι η γνώση, η τεχνογνωσία, η διορατικότητα που θ' αποτελέσουν

τα θέματα του προγραμματισμένου εκπαιδευτικού μαθήματος ;

Οι Παράγοντες της Εκπαίδευσης

Υπόδειξη

ΟΙ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΩΝ ΠΑΡΑΓΟΝΤΩΝ μπορούν να διαπιστώνονται με μία αντικειμενική ανάλυση αναγκών, πηγών και πιθανών λύσεων. Μπορεί επίσης να εμφανίζεται ότι αυτές οι προσδοκίες είναι αδικαιολόγητες ή ότι δεν ανταποκρίνονται σε μιά αντικειμενική ανάγκη.

Αυτό οφείλεται συχνά σε έλλειψη κατανόησης σχετικά με την έννοια της επικοινωνίας.

Ποιός ζητά την εκπαίδευση; Ποιός την αποφασίζει ;

Ποιός την υλοποιεί; Σε ποιόν απευθύνεται η εκπαίδευση;

Οι παράγοντες της εκπαίδευσης μπορεί να ανήκουν σε μια από τις παρακάτω

κατηγορίες :

όσοι έχουν συγκεκριμένα αιτήματα :

ζητούν ένα εκπαιδευτικό μάθημα. Για τους ίδιους ή για άλλους.

όσοι παίρνουν τις αποφάσεις :

αποφασίζουν για την οργάνωση της εκπαίδευσης και για την ανάθεση των καθηκόντων. Είναι δέκτες της τελικής αξιολόγησης.

όσοι ανήκουν στην εκπαιδευτική ομάδα :

είτε προέρχονται από μέσα ή έξω από τη συνδικαλιστική οργάνωση, τα μέλη αυτής της ομάδας αποτελούν την *κινητήρια δύναμη* του έργου. Είναι υπεύθυνοι για ολόκληρη την εκπαιδευτική διαδικασία - διατυπώνουν τους εκπαιδευτικούς στόχους και τους διδακτικούς σκοπούς, καθορίζουν το περιεχόμενο του μαθήματος, υλοποιούν την εκπαίδευση, την αξιολόγηση.

όσοι ανήκουν στις ομάδες-στόχους (target groups) :

είναι αυτοί στους οποίους απευθύνεται η εκπαίδευση, αυτοί που πράγματι εκπαιδεύονται.

Προσδιορίστε τα πρόσωπα που αντιστοιχούν σ' αυτούς τους 4 ρόλους, έχοντας κατά νου ότι μερικοί μπορεί να παίζουν περισσότερους από ένα ρόλους. Αξιολογήστε την εμπλοκή των διαφόρων παραγόντων στο έργο.

Συγκεκριμενοποιήστε τα αιτήματα που οι διάφοροι παράγοντες θα έχουν ή που δεν θα έχουν.

Προσδιορίστε ποιά από αυτά αποτελούν καλή ευκαιρία, εμπόδιο ή πρόβλημα για την εκπαίδευση.

Περιγράψτε τα φανερά και κρυφά κίνητρα των διαφόρων παραγόντων. Συγκρίνετέ τα. Ποιές ευγενικές προκλήσεις εμπλέκονται στην εκπαίδευση.

Τα αιτήματα απευθύνονται στα πρόσωπα που μπορούν να ανταποκριθούν σ' αυτά ; _Οπως είναι διατυπωμένα, λαβαίνουν υπόψη τους σκοπούς και τα κίνητρά τους;

? Εκτιμήστε τα αιτήματα των παραγόντων σε σχέση με μια αντικειμενική ανάλυση αναγκών και πηγών.

Οι Εκπαιδευτικές Ομάδες-Στόχοι

Υπόδειξη

Η ΕΠΙΛΟΓΗ των εκπαιδευτικών ομάδων-στόχων περιλαμβάνει διάφορες ενέργειες. Οι πιο σημαντικές ενέργειες είναι ο καθορισμός των παραγόντων της εκπαίδευσης, η ανάλυση των αναγκών και της κατάστασης. Επιπλέον, μπορούν να βοηθήσουν και μερικές άμεσες ερωτήσεις :

Ποιά είναι τα κίνητρα της εν δυνάμει ομάδας-στόχου (βλέπε ανωτέρω) ;

Χρειάζεται να τεθούν προτεραιότητες ως προς τους τομείς, την

επιχείρηση ή τα άτομα μέσα στην ομάδα-στόχο ;

Ποιό είναι το επίπεδο γνώσεων ή ικανοτήτων της ομάδας-στόχου σε

σχέση με τα θέματα που καλύπτει το εκπαιδευτικό μάθημα ;

Πώς καθορίζουμε τις εκπαιδευτικές ομάδες-στόχους;

Μεταξύ των ομάδων-στόχων της εκπαίδευσης σε θέματα επικοινωνίας, διακρίνουμε

1. Τα εν δυνάμει πρόσωπα που χειρίζονται θέματα επικοινωνίας

τα οποία , όπως έχει δείξει η ανάλυση αναγκών, θα πρέπει να αποκτήσουν πληροφόρηση ή τεχνικές για να πετύχει το σχέδιο επικοινωνίας.

2. **_Αλλα μέλη στη δομή της συνδικαλιστικής οργάνωσης** που δεν εμπλέκονται άμεσα στην υλοποίηση του σχεδίου επικοινωνίας όμως πρέπει να κρατούνται ενήμεροι για τη στρατηγική επικοινωνίας, για τις επιδιώξεις και τα μέσα της, πρέπει να καταλάβουν τη σημασία της εφόσον η δική τους συμμετοχή και η υποστήριξη είναι ουσιαστική για την επιτυχία του σχεδίου.

Ποιά πρόσωπα που χειρίζονται θέματα επικοινωνίας θα ήθελαν

ή θα έπρεπε να παρακολουθήσουν ένα μάθημα;

Ποιά άλλα μέλη στη δομή της συνδικαλιστικής οργάνωσης

θα έπρεπε να εκπαιδευθούν για τη σημασία της επικοινωνίας;

Ποιά υποκίνηση έχει η ομάδα-στόχος;

Οι ομάδες-στόχοι της εκπαίδευσης είναι τα ίδια πρόσωπα που καθορίζουν τα εκπαιδευτικά ζητήματα; Επιζητούν την εκπαίδευση για τον εαυτό τους ή έχουν άλλες προτεραιότητες;

Αν δεν επιζητούν την εκπαίδευση πώς μπορούν να πεισθούν ότι πρέπει να παρακολουθήσουν το μάθημα; _Η πώς μπορεί αυτό το εκπαιδευτικό μάθημα επικοινωνίας να συμπεριληφθεί σ' ένα κύκλο μαθημάτων που ζητούν να παρακολουθήσουν;

Ανάλυση της Κατάστασης

? Υπόδειξη

ΟΙ ΑΚΟΛΟΥΘΟΙ παράγοντες, μεταξύ άλλων, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη:

το ιδεολογικό και πολιτικό σύστημα αξιών

το θεσμικό καθεστώς της συνδικαλιστικής οργάνωσης

η ύπαρξη και η αναγνώριση μιάς επικοινωνιακής πολιτικής καθώς και οι

προκαταλήψεις που την περιβάλλουν

οι πολιτικές προτεραιότητες (στρατηγικές, τακτικές και οργανωτικές)

ρητοί και σιωπηροί λόγοι για την παρακολούθηση του μαθήματος

συνήθειες και πρακτικές

χρηματοοικονομικές πλευρές

οι προσδοκίες των ομάδων-στόχων

το γενικό πλαίσιο της κοινωνικής επικοινωνίας (που διαφέρει από τον ένα τόπο στον άλλο)

η συνδικαλιστική υποδομή...

Αυτοί οι παράγοντες μπορούν να λειτουργούν ως εμπόδια, περιορισμοί, ευκαιρίες ή πόροι, ανάλογα με το σχέδιο επικοινωνίας.

Σε ποιές βάσεις πρέπει να στηρίζεται η εκπαίδευση ;

Από τη στιγμή που θα έχει διαπιστωθεί η ανάγκη για ένα εκπαιδευτικό μάθημα και θα έχουν καθορισθεί οι σκοποί του, όλες οι πλευρές της συγκεκριμένης υλοποίησής του πρέπει να εξετασθούν με ανάλυση της κατάστασης.

Ως κατάσταση εννοούμε το γενικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πραγματοποιείται το εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Δηλαδή, όλους τους παράγοντες που το επηρεάζουν θετικά ή αρνητικά.

Μπορούμε να δούμε ποιά είναι η κατάσταση με τη βοήθεια ενός πίνακα που περιέχει τις παρακάτω ερωτήσεις :

Ποιά είναι τα εσωτερικά και εξωτερικά εμπόδια;

Αυτοί που παίρνουν τις αποφάσεις έχουν πεισθεί ότι χρειάζεται να γίνει το εκπαιδευτικό μάθημα; Αν όχι, πώς μπορούμε να τους κινήσουμε το ενδιαφέρον;

Ποιά είναι τα εσωτερικά, υλικά και πολιτικά προβλήματα;

Ποιά είναι τα προβλήματα χρόνου, μετακίνησης κλπ. της εκπαιδευτικής ομάδας-στόχου ; Πώς, πού και πότε μπορούν να συγκεντρωθούν;

Ποιές είναι οι ευκαιρίες;

Ποιοί πόροι είναι διαθέσιμοι :

Εκπαιδευτές, εξωτερικοί εμπειρογνώμονες, τεχνικά μέσα ;

Τα εκπαιδευτικά μαθήματα πρέπει να γίνουν μόνο μία φορά, αρκετές φορές, σε τακτά χρονικά διαστήματα; Πόσες εκπαιδευτικές διοργανώσεις πρέπει να οργανωθούν και σε ποιές ημερομηνίες ;

